

«GRÀCIA, DIVINA», EN FESTES

Estar de moda no és tan fàcil

És de nit, una nit calorosa i humida, i la plaça de Rius i Taulet, al cor mateix del barri barceloní de Gràcia, és plena de gent. Enfront de l'ajuntament hi ha un dilatat espai lliure, on descansen els vehicles municipals, ambulàncies i un camió groc de Protecció Civil. Una motocicleta del tipus *scooter*, ben guarnida pel seu conductor, igualment ornamentat quant a la forma de vestir, passa per un dels carrers que voregen la plaça, lentament i esquivant la gent que va a peu. De sobte, sona un xiulet amb insistència, una guàrdia municipal segueix el motorista i un company seu que, amb una motocicleta d'identiques característiques, han pujat la vorera de la plaça per estacionar-hi els *scooters*.

Els joves es fan els desentesos, però la guàrdia no fa la vista grossa i quan els encalça els demana la documentació. Parla amb ells, els joves gesticulen i donen a entendre que el xiulet els havia passat desapercebut, però l'agent sembla no immutar-se i al cap d'uns segons els dos nois acompanyen la guàrdia cap a un dels cotxes municipals. Es perden entre la gent que en grups o solitària passeja amb aire festiu per la plaça. Hi ha enrenou de veus, se senten músiques de diferents estils, la llum artificial es barreja amb una bafarada d'olor de ciutat que s'enfila edificis amunt, algú parla per un micròfon...

Tot va començar un divendres 14 d'agost a la plaça de la Revolució, a les set de la tarda. El trompetista Rudy Ventura, a l'únic envelat d'enguany, va llegir el pregó que encetava la Festa Major de Gràcia 1987. I, amb ella, es donava inici a nou dies ininterromputs de gresca, d'espectacles i, com diu el ban, de «jocs i crits i conya», que cal assaborir «bé la Festa/que una a l'any n'hi ha d'haver/i si prou no n'hi ha amb aquesta/ja hi tornarem l'any que ve». La

S'han celebrat les festes de Gràcia, les més populars de Barcelona. Tot i això, els veïns no estan gaire d'acord amb la comercialització i la massificació que aquestes han sofert, i no s'estan de denunciar-ho.

Eduard Company i Fonts

mateixa nit els veïns treballaren per a guarnir els seus respectius carrers i a l'endemà tot era ja colors i lluminària esperant la gatzara de cada agost.

No tot, però, han estat flors i violes quant a la Festa Major de Gràcia. Si bé últimament està revivint un esclat d'afluència i ressò —no hi ha dia que cap diari de Barcelona no dugui l'apartat destinat a explicar-ne els detalls—, deu anys enrere, per exemple, la festa graciencina anava de mal borràs, i més d'una vegada es va témer que no desaparegués. Tanmateix, tot i aquest des-

CEFC BARBE

Gràcia es converteix per uns dies en el barri de moda.

plegament d'informació i d'actes de tota mena, entre els veïns del popular barri de la ciutat de Barcelona hi ha més d'un descontent per com s'està duent a terme aquest auge gracienc, la seva Festa Major i tot l'aparell de muntatge que comporta.

És el barri de moda, el que «priva», tothom vol emparentar-se d'alguna forma amb Gràcia i sentir-se'n orgullós. Es tracta de la famosa «Gràcia, divina», com diu l'eslògan que l'ajuntament va escollir per batejar-la publicitàriament l'any passat. El conflicte, generador de descontentaments, a què es feia referència ve donat pel fet que la Festa Major de Gràcia, en adquirir unes dimensions de participació i publicitat tan àmplies com les que té actualment, cau en el risc de perdre la seva personalitat popular, de barri, per convertir-se en una segona Festa Major de Barcelona, o bé en un assaig de les Festes de la Mercè.

Una de les anàlisis més lúcides al respecte surt publicada al número 0 de *Gràcia al Carrer*, publicació de la Federació de Carrers Festa Major de Gràcia, i va a càrrec de Josep Fornés i Garcia, director de l'Artesà. Explica: «Es corre el perill que la massificació i l'enlluernament d'un èxit primerenc enfoqui una visió alterada de la realitat. El

sac encara no és lligat i cal pensar en el futur. (...) Cal ser receptius amb les noves formes de lleure i cultura i no bandejar mai allò que pot atreure sectors tan necessaris en el fons de la festa, adaptant-hi la forma als nous corrents sempre que calgui, atrevint-se a depassar el marc temporal de la festa creant nous centres d'atenció en el decurs de l'any per mantenir un pol constant d'activitat i retrobar-hi el factor d'animació socio-cultural que abans tenia més que ara, superar ortodòxies que poden ancorar i ser agosarats en l'actualització dels programes».

«Encara caldrà una altra reflexió sobre l'essencial: l'objectiu. ¿És aquest el fet d'una festa-producte per vendre al visitant? De vegades el resultat ve donat per la necessitat de recursos econòmics, però la diferència entre l'objectiu i el resultat aconsella la valoració més seriosa».

«Molts voldrien una festa de veïnat on fos ben rebut el foraster com a convidat i no com a client (...)»

El mateix risc que exposa Josep Fornés i Garcia es veu reflectit en l'editorial de l'esmentada publicació, però en forma de lament i alhora de denúncia:

«Massa gent ha aprofitat la nostra feina sense donar res a canvi o donant massa joc: la Festa Major de

Gràcia es ven molt bé i reporta beneficis a massa que 'fan l'agost' gràcies a nosaltres; alguns, amb la fal·lera del negoci, han arribat a embrutar la festa; d'altres persegueixen interessos que, de vegades, ni ens van ni ens vénen (...)».

Aquesta preocupació exposada en *Gràcia al Carrer* té també el seu paral·lelisme en el veïnat del barri. Un membre destacat de l'Associació de Veïns comentava que la Festa Major de Gràcia era usada per l'Ajuntament de Barcelona com a conillet d'índies de cara a la Festa Major de la Ciutat, que es celebra un mes més tard.

«L'any passat —explica el membre de l'Associació, que prefereix mantenir-se en l'anonimat— van voler fer la prova de la televisió i no els va sortir bé; ara han fet l'envelat, que és un fracàs per complet, s'hi han enganxat els dits de totes totes. L'envelat costa dos milions de pessetes, fer-lo, muntar-lo, i, la programació, es parla

d'un pressupost de sis a vuit milions de pessetes. I no hi va ningú. S'excusen dient que és a causa de la calor, però no és cert. El problema és la programació i l'alt preu de les entrades, que costen sis-centes pessetes. De moment, ja han hagut de baixar els preus de les entrades. Les dues primeres nits, en una van passar per taquilla vuitantacinc persones, i en la segona potser hi havia quinze parelles ballant i quinze o vint persones més assegudes, o sigui, que ja m'explicaran com cobreixen les despeses...»

La massificació de la Festa Major de Gràcia, on enguany s'han guarnit vint-i-set carrers, és un aspecte apuntat anteriorment que també és font de crítiques per part dels veïns, ja que comporta una invasió de gent forastera que, si bé la majoria hi assisteixen per passar-s'ho bé tot passejant entre les coloraines de les serpentines, els paperets i les garlandes, hi ha una altra part que trenca aquest tarannà pacífic i asossegat dels carrers del barri gracienc.

Es tracta de bandes més o menys *punk*, *skin-heads*, etc., que, una volta finalitzada la jornada, es dediquen a practicar virtuosos actes de vandalisme i gamberrisme que deixen com a resultat uns carrers bruts d'orins i vòmits, de llaunes de cervesa, que s'estoven entre ells, que criden estrepitosament a altes hores de la matinada amb el subsegüent empipament dels veïns, als quals els priven del son, i que fan malbé els decorats dels carrers que tant d'esforços ha costat bastir als graciencs. Tot i que al barri hi ha bandes semblants, totes elles són conegudes i no actuen almenys en el seu districte.

El propietari d'un bar comenta que potser algun aldarull d'aquests és afavorit per la cobdícia d'alguns establiments que no baixa la persiana a l'hora acordada. Segons ell, «hi ha bars que, malgrat que han tancat els llums dels carrers, i això succeeix cap a les tres de la matinada, continuen encara oberts; per tant, que no es queixin si se'ls organitza algun sarau violent, ja que els establiments comercials tenim l'ordre de plegar quan les llums del carrer s'apaguen: el que passi després ja no és responsabilitat més que d'ells mateixos».

Un guàrdia urbà sol·lícit —desobeint el seu superior a qui la premsa li feia més aviat al·lèrgia—, va explicar que l'existència d'aquestes bandes era un problema que els duia molts maldecaps: «Gran part d'ells van borratxos o drogats i, per tant, els seus actes, a part de violents, són incontrolats i salvatges».

L'esmentat propietari del bar hi feia referència en termes una mica més positivistes: «Aquest any, si més no, encara tenim la sort que hi ha una prohibició estricta de venda d'ampolles, ja que a sobre que aquestes deixaven els carrers sembrats de vidres, amb el perill que això comporta si una criatura, tot corrent, s'entrebanca i cau, també

es que els veus només a les cinc de la tarda, vénen, et saluden i ja no els tornes a veure en tota la nit».

Una altra preocupació dels encarregats perquè tot funcioni a la festa són les banderes i els conflictes ideològics. Uns veïns remarquen la presència d'un grup feixista quan ells estaven presenciant una actuació d'havaneres.

GESC BARBE

De dia, una festa de veïns.

s'usaven les ampolles com a armes, igual que en les pel·lícules, ho deus d'haver vist, pegaven colp d'ampolla a la paret, es trencava i la utilitzaven com a navalla».

Quant a la seguretat, el propietari de l'establiment s'encongia d'espatlles. «Bé —diu—, tenim una parella de municipals per carrer i, no ho sé..., de moment aquí no ha passat cap cosa estranya; l'únic, com et deia, el soroll a la matinada».

Fons de l'Associació de veïns, al respecte, han estat més contundents: «De seguretat, no n'hi ha, allò que se'n diu 'seguridad ciudadana' res de res. Et trobes amb 'bronques', amb gent mig 'pet' que no respecta els altres, amb soroll i crits quan tothom tracta de dormir perquè a l'endemà s'ha d'anar a treballar. I la culpa d'això és que la Festa Major d'aquí no té res a veure amb el barri, l'únic, el nom. Es una festa comercial i totalment massificada».

«¿La Guàrdia Urbana? Insuficient? No, mira, no és qüestió de suficiència o insuficiència, sinó d'efectivitat. De guàrdies, se'n veuen molts, però bé, tendeixen a escaquejar-se de la feina. En principi hi ha parelles patrullant a cada carrer, que tenen la responsabilitat d'un carrer concret. El que passa

«Duien braçalets amb la bandera espanyola —comenta un d'ells— i en comptes d'aplaudir saludaven amb la mà alçada». «Hi havia un cotxe de la Guàrdia Urbana —afegeix un altre— a la punta del carrer, i jo els vaig anar a avisar per si es produïa algun enfrontament, i em van contestar que ells estaven encarregats només de vigilar el trànsit».

No obstant això, a l'ajuntament de Gràcia s'ha solventat aquest problema cargolant la bandera espanyola al voltant del màstil amb un nus a baix. Hi és present, tal com marca la llei, però només onegen la de la ciutat i la de Catalunya.

Cal esmentar que membres del Moviment de Defensa de la Terra del barri van amenaçar a cremar el guarniment d'un carrer si no hi treien la bandera espanyola, que hi era en fer referència a les Olimpíades del 92. Aquest fet va revoltar el senyor Manel Molins i Vicente, president de la Federació de Carrers Festa Major de Gràcia, que afirmà: «Això sí que és greu». Per la seva banda, fons de l'Associació de Veïns comentaven que a la Federació els feia més por això de les banderes que la delinqüència, el vandalisme o el sarau de la matinada a la Gràcia, divina, i més que mai. □